

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ
ΤΕΧΝΩΝ

Τοπίο
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΘΑΛΕΙΑ ΚΑΤΣΙΑΝΟΥ
(Α.Μ: 51817014)

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΚΙΔΟΥ, ΑΝΑΠΛ.
ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Θάλεια Κατσιάνου του Κυριάκου με αριθμό μητρώου 51817014 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του τμήματος Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών δηλώνω ότι :

<< Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην πτυχιακή εργασία. Επίσης, έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες με πλήρη αναφορά σε συγγραφείς, σε εκδοτικούς οίκους και την προέλευση των πηγών που κάποιες εξ αυτών προέρχονταν από το Διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η πτυχιακή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Παράβαση της παραπάνω ακαδημαϊκής ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου>>.

Η Δηλούσα

Θάλεια Κατσιάνου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	Σελ.5
Εισαγωγή.	Σελ. 7
A. Οι κατηγορίες του τοπίου	Σελ. 8
Γραφικό Τοπίο	Σελ. 8
John Constable	Σελ. 10
Υψηλό Τοπίο	Σελ. 12
William Turner	Σελ. 13
B. Ενότητα	Σελ.15
Το Αρκαδικό Τοπίο	Σελ.15
Nicolas Poussin	Σελ.17
Τοπίο	Σελ. 18
Γ. Σύγχρονες Φωτογραφικές Επιρροές	Σελ. 19
Συμπέρασμα	Σελ.27
Βιβλιογραφία	Σελ.27
Παράρτημα	Σελ.31

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στα πλαίσια της μελέτης αυτής, κεντρικό θέμα είναι το τοπίο. Πρόκειται για μια προσέγγιση του τοπίου στο οποίο απουσιάζει η ανθρώπινη παρουσία. Αρχικά, ορίζεται το τοπίο ως είδος (genre), καθώς και οι δυο μεγάλες κατηγορίες του : το Γραφικό και το Υψηλό. Σε αυτό το πλαίσιο, για την καλύτερη κατανόηση θα αναφερθούν ζωγράφοι που έχουν ασχοληθεί με αυτές τις δυο κατηγορίες. Ως προς το Γραφικό, παρουσιάζεται το έργο του ζωγράφου John Constable (1776-1837) και ως προς το Υψηλό, εξετάζεται το έργο του ζωγράφου William Turner (1775-1851) καθώς και ο τρόπος που απεικονίζονται τα τοπία αυτά στους πίνακές τους. Στη συνέχεια, μελετάται το Αρκαδικό τοπίο με αναφορές στο έργο του ζωγράφου Nikolas Poussin (1594-1665). Τέλος, γίνεται μια προσπάθεια σύνδεσης των εικονογραφικών χαρακτηριστικών του αρκαδικού τοπίου, ως κατηγορία, με τοπία της Αττικής που συμπεριλαμβάνονται στο φωτογραφικό έργο μου. Τέλος, εξετάζονται οι σύγχρονοι φωτογράφοι Fay Godwin (1931-2005) και ο Πάρις Πετρίδης(1960-) καθώς και οι καλλιτέχνες Ed Hill και Suzanne Bloom, για την ενασχόληση τους με το αρκαδικό τοπίο.

Summary

In the following study, the landscape is the central topic . It's about the landscape where there is no human presence. At first, the landscape is defined as a genre and there are two categories : the Picturesque and the Sublime. In this part, for better comprehension, it will be made reference to painters who have dealt with these two categories. As for Picturesque, it's presented the work of the painter John Constable (1776-1837) and as for Sublime, it's examined the work of the painter William Turner (1775-1851) as the way their landscapes are depicted in their paintings. Then the Arcadian landscape is studied through references of the work of the painter Nicolas Poussin (1594-1665). In the end, an effort is made in order to connect the iconography characteristics of arcadian landscape, as a category, in connection with Attikis landscapes which are contained in my photography work. At finally, the contemporary photographers are examined as Fay Godwin (1931- 2005) and Paris Petridis (1960-) as and the artists Ed Hill and Suzanne Bloom, for their preoccupation with arcadian landscape.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

<<Το τοπίο>>, σημειώνει ο Lucius Burckhardt, << δεν έχει αυτοτελή ύπαρξη, πάρα αποτελεί κατασκεύασμα του πολιτισμού και της διανόησής μας¹>>. Η άποψη ότι το τοπίο είναι έννοια αφηρημένη εκ πρώτης όψεως ίσως φανεί παράξενη · πράγματι, τι το πιο υλικό, το πιο υπαρκτό από το φυσικό περιβάλλον, δηλαδή από τον χώρο μέσα στον οποίο ζούμε ; Στην πραγματικότητα όμως, άλλο περιβάλλον και άλλο τοπίο: ενώ μπορούμε να κινηθούμε μέσα στο πρώτο, το δεύτερο έχει εννοιολογική οντότητα. Επιπλέον, είναι βέβαιο ότι η έννοια <<τοπίο>> αποτελεί σχετικά πρόσφατο απόκτημα του ευρωπαϊκού καλλιτεχνικού και διανοητικού λεξιλογίου.

Το τοπίο ακόμη κατηγοριοποιείται ως φυσικό και πολιτισμικό. Το πολιτισμικό οφείλεται στην δημιουργία του ανθρώπου. Ένας κήπος ή ένα αρχαίο μνημείο, όπως για παράδειγμα η Ακρόπολη αποτελούν ένα πολιτισμικό τοπίο. Το φυσικό τοπίο, αντιθέτως υπόκειται στους κανόνες της φύσης η οποία είναι η βάση και η αρχή του και δεν είναι εντελώς ανεπηρέαστο από τον άνθρωπο αλλά παράλληλα δέχεται σημαντικές ανθρώπινες παρεμβάσεις.

Το ελληνικό τοπίο συνοδεύεται από μύθους , παραδόσεις και αναδεικνύεται πάντα μέσα από το φως του. Το φυσικό περιβάλλον και εν συνέχεια το φυσικό τοπίο αποτελούν σημαντικό κομμάτι του ελληνικού πολιτισμού. Σημαντικοί αρχαίοι ποιητές αλλά και φιλόσοφοι το ύμνησαν και αποτέλεσε κεντρικό σημείο στα έργα τους, ένας από αυτούς ήταν ο Όμηρος. Η φύση υμνήθηκε μέσα από πολλά συγγράμματα, λόγου χάρι *Περί Φύσεως* και έχει δοξαστεί από πολλούς φιλοσόφους << ως μέτρο της φιλοσοφίας, της ηθικής της αισθητικής και της οικονομίας² >>.

Ένα τοπίο για έναν λαό δεν αποτελεί μόνο ένα χώρο σε συγκεκριμένα όρια αλλά αναπτύσσει μια συναισθηματική σχέση που υπάγεται σε ένα νοητικό και πνευματικό πλαίσιο. Πρόκειται για μια εθνική ταυτότητα, μια μνήμη και ένας κόσμος μύθου ο οποίος συνοδεύει ιστορίες. Συνδέεται με την ίδια την παράδοση και το τοπίο μετατρέπεται σε ένα τόπο γαλήνης και παρηγοριάς. Η τοπιογραφία έρχεται σε αυτό το σημείο να συνδεθεί με την πατρίδα. Ωστόσο,

---

¹ Σταθάτος Γ. (1996). (Επ. Κ. Μανωλίδης, Θ. Καναρέλης) *Η διεκδίκηση της υπαίθρου*, Εκδόσεις Ινδίκτος, <https://www.photoencounters.gr/sites/default/files/lectures/2008/218-lecture.anthropos-topio-sti-syghroni-elliniki-fotografia.pdf> Πρόσβαση: (30/07/2022).

² Παπαιωάννου, Η., (2014). Εισαγωγή (σ.17). *Η φωτογραφία του ελληνικού τοπίου*. Εκδόσεις Άγρα.

γεννιέται το ερώτημα: ποιος είναι για τα δεδομένα του ελληνικού τοπίου αυτός ο μυθικός τόπος;

Αυτός ο τόπος είναι το αρκαδικό τοπίο, το οποίο το συναντάμε κατά τη ελληνική και βυζαντινή εποχή. Η Δύση με το καιρό άρχισε να το επηρεάζει και να αποδίδει δικά της χαρακτηριστικά μεταμορφώνοντάς το σε μια πιο μεταφορική εκδοχή με συμβολικό χαρακτήρα.

Οι κατηγορίες του τοπίου

Το τοπίο χωρίζεται σε δύο μεγάλες κατηγορίες : Στο Γραφικό και Υψηλό.

Γραφικό τοπίο

Το τοπίο συναντιέται σε συγκεκριμένα όρια και σε συγκεκριμένο χώρο. Ο τρόπος απεικόνισης δεν έχει να κάνει μόνο με το πως είναι διαμορφωμένο αλλά και πως ο ίδιος ο δημιουργός έχει επιλέξει να το απεικονίσει και να το μεταμορφώσει. Η φωτογραφική μηχανή έχει την ικανότητα να οργανώσει ένα τοπίο και να του αποδώσει μια ατμόσφαιρα, όπως ένας ζωγραφικός πίνακας.

Ως προς το τοπίο, παρατηρείται ότι στα χρόνια του Ακαδημαϊσμού πρωταγωνιστούσε σε αρκετούς πίνακες, κυρίως στην Αγγλία και κατά συνέπεια η αγγλική ύπαιθρος καθώς και η εξοχή αποτέλεσαν σημαντικό κομμάτι του γραφικού τοπίου.

Το γραφικό τοπίο ή με την αγγλική ονομασία *picturesque* έχει ιταλική προέλευση και σημαίνει η οπτική γωνία του ζωγράφου, το οποίο αναπτύχθηκε ως θεωρία στην Αγγλία κατά το 1730 και 1830³. Ο όρος *pictursque* δεν είναι ιταλικής προέλευσης αλλά αγγλικής . Αυτό οφείλεται, στο γεγονός ότι εκείνη την εποχή οι εύπορες αγγλικές οικογένειες είχαν αρχίσει τα μεγάλα ταξίδια στην Ιταλία. Οι Άγγλοι μαγεύτηκαν από τους ιταλικούς πίνακες ζωγραφικής και για αυτό θέλησαν στη συνέχεια να διακοσμήσουν τα σπίτια τους. Το γραφικό τοπίο κατά τον 17ο αιώνα άρχισε να γίνεται ιδιαίτερα δημοφιλές στην Αγγλία.

---

³ Bate D. (2009). *Photography*. Berg (σ.91), Oxford, https://www.wapja.com.au/images/Document_Resources/2009_David_Bate_Photography_The_Key_Concepts.pdf Πρόσβαση: (02/08/2022).

Όμως το βασικό ερώτημα παραμένει. Τι είναι το γραφικό τοπίο; Ποια τοπία αφορά και τι συναισθήματα είναι δυνατόν να προκαλέσει;

Αρχικά, οποιοδήποτε τοπίο αξίζει να φωτογραφηθεί και εφόσον είναι όμορφο οπτικά εντάσσεται στην κατηγορία του γραφικού. Παράλληλα, στη σημερινή εποχή οι τουρίστες ακολουθούν τα χνάρια των πρώτων ταξιδιωτών με κύριο εργαλείο την φωτογραφική μηχανή τους, προσπαθώντας να αποτυπώσουν τη φύση σε πλήρη ηρεμία.

Η απεικόνιση του γραφικού τοπίου τις πιο πολλές φορές επηρεάζεται από την εκάστοτε εποχή. Κατά τον 18ο αιώνα ένα τυπικό γραφικό τοπίο ήταν το αγροτικό⁴. Το τοπίο αποτύπωνε μια εποχή του χρόνου δείχνοντας μια σκηνή από την καθημερινή ζωή, για παράδειγμα ενός αγρότη και το κοπάδι του. Επίσης, το 1760, μέρη όπως η Lake District και περιοχές της Βόρειας Ουαλίας ήταν ιδιαίτερες γνωστές από ζωγράφους και συγγραφείς⁵. Ως εκ τούτου, η Lake District στην Αγγλία αποτέλεσε με τα χρόνια τόπο αναφοράς για το γραφικό τοπίο.

Η επιτακτική ανάγκη, όμως για φωτογράφιση γραφικών τοπίων δημιουργήθηκε από την ανάγκη του ίδιου του ανθρώπου να ξεφύγει από το γρήγορο ρυθμό των πόλεων. Τα γραφικά τοπία απεικονίζουν εικόνες που μοιάζουν οπτικά τέλειες, αποτυπώνοντας την ίδια την φύση και πολλές φορές δίνουν την εντύπωση πως έχουν ξανά αποτυπωθεί.

Γραφικά τοπία συναντάμε και σήμερα στις διαφημίσεις, όπως για παράδειγμα, στη διαφήμιση ενός προϊόντος, ενός αυτοκινήτου αλλά και << σε καρτ ποστάλ και στον τουρισμό⁶>>. Διαφημίσεις που προβάλλουν ειδυλλιακούς τόπους και υπόσχονται ήρεμες διακοπές.

Ο τουρίστας επομένως, επισκέπτεται αυτά τα μέρη και γίνεται ο καταναλωτής αυτών των τόπων που έχουν βαφτιστεί αλλά και προβληθεί ως όμορφες, γαλήνιες τοποθεσίες. Ο τουρίστας βλέποντας μια διαφημιστική εικόνα ή μια καρτ ποστάλ, αισθάνεται την ανάγκη να

---

⁴ Bate, D. (2009) *Photography*. Berg, (σ.94) , Oxford, https://www.wapja.com.au/images/Document_Resources/2009_David_Bate_Photography_The_Key_Concepts.pdf

Πρόσβαση: (3/08/2022)

⁵ Bate, D. (2009) *Photography*. Berg, (σ.94) , Oxford, https://www.wapja.com.au/images/Document_Resources/2009_David_Bate_Photography_The_Key_Concepts.pdf

Πρόσβαση: (3/08/2022)

⁶ Bate, D. (2009) *Photography*. Berg, (σ.94) , Oxford, https://www.wapja.com.au/images/Document_Resources/2009_David_Bate_Photography_The_Key_Concepts.pdf

Πρόσβαση: (4/08/2022)

επισκεφτεί αυτά τα μέρη, ώστε να βιώσει τα ίδια συναισθήματα. Ένας γαλήνιος ουρανός, μια θάλασσα δημιουργούν τις ιδανικές συνθήκες για την δημιουργία ενός γραφικού τοπίου.

John Constable (1776- 1837)

Ο Constable υπήρξε Άγγλος τοπιογράφος ο οποίος αναδείχθηκε κατά τον 19ο αιώνα και αποτέλεσε έναν από τους πιο σημαντικούς εκπροσώπους του Ρομαντισμού. Ασχολήθηκε κυρίως με την φύση, την εξοχή και γενικά με το φυσικό τοπίο που πρωταγωνιστεί στα έργα του. Οι πίνακες του λειτουργούν ως μια μετεωρολογική έρευνα αλλά και ως μια παρατήρηση της φύσης.

Εικόνα 1. John Constable, cloud study, Tree at right, 1821, Royal Academy of Arts, London

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να αναφερθεί ο τρόπος που απεικονίζει το φως και τα χρώματα στους πίνακές του, τα οποία αποτελούν σημεία αναφοράς στο έργο του. Το βασικό

εργαλείο στα έργα του είναι το φυσικό φως. Ο ουρανός είναι η πηγή φωτός στη φύση που κυβερνά τα πάντα⁷.

Ο Constable μελετούσε την κατεύθυνση και την ένταση του φωτός που συχνά ενσωμάτωνε στα έργα του. Το Φθινόπωρο ήταν η εποχή που τον ενδιέφερε περισσότερο . Το φως του ουρανού εκείνη την εποχή περιείχε ποικίλους τόνους χρωμάτων. Ως προς τα χρώματα μπορούμε να πούμε ότι είναι ποικιλόμορφα και αποδίδονται ανάλογα με την εποχή και είναι συχνά, αρκετά έντονα και φωτεινά. Με τους πίνακές του αποσκοπούσε ακόμη να απεικονίσει όλο το φάσμα των χρωμάτων με ισορροπημένο τρόπο.

Εικόνα 2. John Constable, Stratford Mill, 1820, National Gallery , London

Αξίζει δε να αναφερθεί πως ο Constable διέφερε σημαντικά από τους προγενέστερους Βρετανούς ζωγράφους που είχαν ασχοληθεί με το τοπίο. Τα τοπία του Constable διέφεραν από τα τοπία του 18ου που εξιδανίκευαν τη φύση. Οι πίνακές του παρουσιάζουν κυρίως εικόνες της καθημερινής ζωής και διέπονται από ρεαλισμό και κάθε ένα από τα τοπία του δίνουν στον θεατή μια διαφορετική αίσθηση. Ένα από τα χαρακτηριστικά του είναι το *The Hay Wain* (1821).

---

⁷ Stewart S. (2011). “*The eye it cannot choose but see*”: Dorothy Wordsworth, John Constable, and the Plein – Air Sketch, English Studies, <https://doi.org/10.1080/0013838X.2011.574031> , Πρόσβαση: (08/08/2022)

Εικόνα 3. John Constable, *The Hay Wain*, 1821, National Gallery, London

Πρόκειται για ένα στιγμιότυπο της αγγλικής εξοχής, το οποίο αποπνέει ηρεμία και αντιτίθεται στο πνεύμα της Βιομηχανικής Επανάστασης. Οι ανθρώπινες φιγούρες στα τοπία αυτά ωραιοποιούνται και είναι τοποθετημένες προσεκτικά. Ως αποτέλεσμα, αυτό δημιουργεί μια άρτια σύνθεση η οποία λειτουργεί αρμονικά, ο θεατής αντικρύζοντάς την, νιώθει πως βλέπει μια γνώριμη σκηνή. Τίποτα απροσδόκητο ή αφύσικο δεν συμβαίνει στη σύνθεση, όλα λειτουργούν αρμονικά και ισορροπημένα.

Υψηλό τοπίο

Το υψηλό (sublime) τοπίο έρχεται σε αντίθεση με το γραφικό (*picturesque*). Πρόκειται για ένα τοπίο που εγείρει συναισθήματα φόβου στο θεατή. Ο Edmund Burke προσπάθησε να το ορίσει στην πραγματεία *Philosophical Inquiry into the Origin of Our Ideas of the Sublime and the Beautiful* (1757)⁸. Μέσα στην μελέτη παρουσιάζεται ως κάτι που εξυμνεί τα αρνητικά πάθη όπως την αμαρτία. Ως εκ τούτου, το υψηλό μεταμορφώνεται σε μια απειλή για το κοινωνικό σύνολο.

---

⁸ Bate, D. (2009) *Photography*. Berg, (σ.105), Oxford, <https://www.warja.com.au/images/Document Resources/2009 David Bate Photography The Key Concepts.pdf> Πρόσβαση: (20/08/2022)

Στο τοπίο αυτό πρωταγωνιστούν οι ταραχώδεις θάλασσες και τα βουνά. Τα τοπία αυτά λειτουργούν ως μέρη απειλητικά για τον άνθρωπο, προκαλώντας ταυτόχρονα δέος, ανεπηρέαστα από την βιομηχανική κοινωνία.

Οι πόλεις λειτουργούν ως σκηνικά που συχνά προκαλούν φόβο σε αντίθεση με ένα γαλήνιο τοπίο της εξοχής. Επίσης, κοινά χαρακτηριστικά εντοπίζονται στη βιομηχανία του κινηματογράφου και πιο συγκεκριμένα στις ταινίες τρόμου που μόνο δυσάρεστα συναισθήματα φόβου μπορούν να προκαλέσουν. Ωστόσο, γίνονται πολλές φορές ιδιαίτερα εθιστικές για τους θεατές και ως εκ τούτου προκαλούν φόβο αλλά και ταυτόχρονα ευχαρίστηση. Όσον αφορά την φωτογραφία, τα ηνία τα κρατάει κυρίως η φωτογραφία πολέμου όπου <<κινεί το ενδιαφέρον με την επικράτηση της βίας, της ανησυχίας και εικόνες με διαμελισμένα ανθρώπινα σώματα⁹>>. Στη ζωγραφική επίσης, το υψηλό τοπίο έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο.

William Turner (1775- 1851)

Στους πίνακες του ενσωματώνονται όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία λειτουργούν ως σημεία αναφοράς για το υψηλό τοπίο όπως οι ταραχώδεις θάλασσες και οι αντιθέσεις που συνυπάρχουν. Τα τοπία του Turner , αφορούν φυσικά τοπία που πρωταγωνιστικό ρόλο καταλαμβάνει η ίδια η θάλασσα. Ο θεατής αντικρίζοντας τους πίνακες του νιώθει κατά κάποιον τρόπο μικροσκοπικός μπροστά στην δύναμη της φύσης. Σε αυτό το σημείο, αξίζει να σημειωθεί ότι πρόκειται για χαρακτηριστικό στοιχείο του υψηλού τοπίου. Επίσης, ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο του είναι ότι η φύση στα έργα του λειτουργεί ως ένας καθρέφτης συναισθημάτων. Η θάλασσα αξίζει να σημειωθεί καλύπτει ένα μεγάλο μέρος της Γης, στην ανθρώπινη φαντασία συνδέεται συχνά με την απειλή και την τιμωρία¹⁰.

Με τη πάροδο των χρόνων τα τοπία του Turner λειτούργησαν ως μια έρευνα της ίδιας της φύσης που εκφραζόταν πάντα μέσω της ζωγραφικής του. Τα θέματα του ήταν συγκεκριμένα

---

⁹ Bate, D. (2009) *Photography*. Berg, (σ.95), Oxford,
<https://www.wapja.com.au/images/Document Resources/2009 David Bate Photography The Key Concepts.pdf>
(Πρόσβαση: 25/08/2022)

¹⁰Liz Wells, (2011). Landscape σ.22 *Land Matters*. Routledge.

και επαναλαμβάνοντουσαν όπως ο σχηματισμός των σύννεφων, η θάλασσα, βασιζόμενος στην ιστορία και στον μύθο¹¹.

Ο παρακάτω πίνακας του *Slave Ship* (1840), αποτυπώνει τη θέληση του Turner να ασχοληθεί με την Αμερικανική ιστορία και το θέμα που καταγράφεται, αναφέρεται στους έγχρωμους ανθρώπους που μετατρέπονταν σε σκλάβους και μεταφερόντουσαν με πλοία χωρίς τη θέλησή τους. Ένα τοπίο με τέτοια χαρακτηριστικά και νοήματα ανήκει στην κατηγορία του υψηλού.

Οι εικόνες που δημιούργησε ο Turner ανοίγουν ένα πλαίσιο συζητήσεων και ευαισθητοποιούν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Κατά συνέπεια, εδώ η ανθρώπινη ιστορία και το φυσικό τοπίο γίνονται ένα.

Εικόνα 4. *James Mallord William Turner, Slave Ship , 1840 , Museum of Fine Arts , Boston*

Το παρακάτω έργο του Turner, *snow storm* (1842), είναι ένα ακόμη παράδειγμα υψηλού τοπίου. Ο θεατής αντικρίζοντας αυτό τον πίνακα νιώθει ανυπεράσπιστος και ευάλωτος μπροστά στις δυνάμεις της φύσης. Ο πίνακας αυτός, είναι σε μεγάλο βαθμό αφαιρετικός και μονοχρωματικός. Χρησιμοποιεί έντονους στροβιλισμούς χωρίς να ακολουθεί τη κλασική σύνθεση και το αποτέλεσμα είναι η θάλασσα και το πλοίο να γίνονται ένα. Οι τεχνικές που

---

¹¹Liz Wells, (2011). Landscape σ.30 *Land Matters*. Routledge.

χρησιμοποιεί, βοηθούν να αποκτήσει το τοπίο χαρακτηριστικά του υψηλού.

Εικόνα 5. James Mallett William Turner, *Snow Storm*, 1842, Tate Britain, London

Τα φωτεινά σημεία στους πίνακες του αντιπαρατίθενται με τα σκοτεινά. Αυτό τον βοηθούσε να προσδώσει περισσότερη δραματικότητα στο τοπίο.

Ενότητα Β

Το Αρκαδικό Τοπίο

Στα τέλη του 1400 μ.χ. η αποτύπωση του αγροτικού τοπίου όπου απεικονίζονταν σκηνές από τη καθημερινή ζωή στα βουνά και τις κοιλάδες, άρχισε να επηρεάζεται από το κίνημα του Ρομαντισμού. Τα τοπία άρχισαν να γίνονται πιο σύνθετα και πιο ειδυλλιακά. Αξίζει να σημειωθεί ότι, οι Αρκαδικοί μύθοι σχετίζονται με την ομορφιά και τα ιδανικά τοπία της εξοχής¹². Ωστόσο, τοπία που εξειδικεύονται και ωραιοποιούνται ως κάτι ιδανικό, προσφέροντας ηρεμία και παρηγοριά στον θεατή δεν είναι κάτι που συμβαίνει για πρώτη φορά, επίσης το συναντάμε και στα κείμενα του Ησίοδου και του Θεόκριτου όπου το μυθικό τοπίο ενισχύθηκε ακόμη πιο πολύ από το ποιητικό έργο του Βιργίλιου.

Ο Βιργίλιος δημιούργησε μια εικόνα για την Αρκαδία, την απομάκρυνε δηλαδή από την αντίληψη ότι είναι ένας άγριος τόπος αλλά αντιθέτως ότι είναι ένας μέρος που ευημερεί

---

¹²Liz Wells, (2011). Landscape σ.45 *Land Matters*. Routledge.

συνεχώς. Αυτός είναι ο τρόπος που την παρουσιάζει στην ποιητική του συλλογή *Εκλογές*, όπου αναφέρει συγκεκριμένα ότι το έδαφος παράγει καρπό και σπόρο χωρίς όργωμα και οι κασίκες επιστρέφουν μόνες τους πρησμένες από γάλα¹³. Το βουκολικό τοπίο και κατά επέκταση το Αρκαδικό είναι ένας γαλήνιος τόπος σχεδόν ουτοπικός. Ακόμη, λειτουργεί μεταφορικά ως μια ελπίδα για το μέλλον και αντιπαραβάλλεται σε σχέση με την εξέλιξη της τεχνολογίας και την αστικοποίηση. Ακόμη, συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με το γραφικό τοπίο όπου και αυτό προβάλλει την ομορφιά του τοπίου.

Το ιδανικό που προβάλλει η Αρκαδία αναπτύχθηκε σε μεγάλο βαθμό στην τέχνη του κήπου, στη Μεγάλη Βρετανία στα μέσα του 19ου αιώνα. Πιο συγκεκριμένα, << στο κήπο των Βερσαλλιών όπου η βασίλισσα Μαρία Αντουανέτα διασκέδαζε τον εαυτό της στο αγρόκτημα ή στα γαλήνια ξέφωτά της. Τα τοπία αυτά από τον κήπο των Βερσαλλιών απεικονίζονται στα έργα του Capability Brown¹⁴ >>. Όσο προχωρούσε ο αιώνας δόθηκε μεγαλύτερη έμφαση στο μύθο, στην αλληγορία και λιγότερο στην ρεαλιστική απεικόνιση.

Ωστόσο, ένα από τα βασικά ερωτήματα είναι τι βοήθησε στην ανάπτυξη του βουκολικού τοπίου και την αποτύπωση ειδυλλιακών περιοχών μέσα από την τέχνη στην Μεγάλη Βρετανία; Αυτό οφείλεται, στο γεγονός ότι η γη δεν είχε μόνο οικονομικό ενδιαφέρον αλλά και πολιτιστικό. Επίσης, το όραμα της Αρκαδίας και τα ιδανικά της εμφανίζονται και σε άλλα μέρη του κόσμου όπως στη Σκανδιναβία με τα φιόρδ και την βόρεια Αμερική με τα βουνά και τις λίμνες να μεταμορφώνονται σε ειδυλλιακά τοπία. Ακόμη, στη σύγχρονη δυτική φιλοσοφία εντοπίζεται η μεγάλη επιρροή που έχουν ασκήσει τα ιδανικά της Αρκαδίας.

Τα τοπία που ακολουθούν τη λογική του αρκαδικού τοπίου συνήθως έχουν μια αρμονική σύνθεση και αποδίδουν μια εικόνα ευχαρίστησης. Αυτή η εικόνα ευχαριστεί το εγώ δηλαδή η τάξη και η αρμονία που βλέπω στην εικόνα είναι η αρμονία που εύχομαι για τον εαυτό μου¹⁵. Ένα τοπίο αρμονικό φέρνει το αίσθημα της ικανοποίησης του εγώ. Στη καθημερινή ζωή όταν διαταράζεται η καθημερινότητα και χαθεί κάτι σημαντικό όπως ένα αντικείμενο φέρνει ως αποτέλεσμα να διαταραχθεί η αυτό αξία του ατόμου και ως εκ τούτου χάνεται ένα

---

¹³Παπαιωάννου, Η., (2014). Εισαγωγή (σ.22). *Η φωτογραφία του ελληνικού τοπίου*. Εκδόσεις Άγρα.

¹⁴ Liz Wells, (2011). Landscape σ.45, *Land Matters*. Routledge.

¹⁵Bate, D. (2009) *Photography*. Berg, (σ.103), Oxford, <https://www.warja.com.au/images/Document Resources/2009 David Bate Photography The Key Concepts.pdf> Πρόσβαση: (23/12/2022)

κομμάτι του εγώ. Αυτό έρχεται εδώ να συνδεθεί με μια εικόνα που έχει μια χαοτική σύνθεση και δημιουργεί δυσάρεστα συναισθήματα. Ένα αρμονικό τοπίο αντιθέτως, δίνει μια αίσθηση πληρότητας και ευχαρίστησης. Κλείνοντας εδώ είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι όταν κάποιος λέει ότι αυτή εικόνα είναι για μένα υπονοεί ότι βλέπει τον εαυτό του μέσα από αυτή και αναγνωρίζει την οργάνωση της σκηνής και ότι ανήκει εκεί¹⁶.

Nicolas Poussin (1594-1665)

Ο Nicolas Poussin σε μεγάλο μέρος του έργου του ασχολήθηκε με τον Αρκαδικό μύθο σύμφωνα με τις αρχές του γαλλικού μπαρόκ όπου ήταν σημαντικός εκπρόσωπος του. Το ερώτημα είναι όμως τι τον οδήγησε να ασχοληθεί με το θέμα της Αρκαδίας; Αρχικά, το όραμα της Αρκαδίας διαδόθηκε κατά την περίοδο της Αναγέννησης. Παράλληλα, σημαντική επιρροή αποτέλεσε ο Βιργίλιος και η ποιητική συλλογή του *Εκλογές*. Επίσης, ο Poussin στην κλασική του εκπαίδευση υπήρξε φανατικός αναγνώστης του Βιργίλιου¹⁷.

---

¹⁶Bate, D. (2009) *Photography*. Berg, (σ.104) ,Oxford,
<https://www.wapja.com.au/images/Document Resources/2009 David Bate Photography The Key Concepts.pdf> (Πρόσβαση: 23/12/2022)

¹⁷ Anagnostou -Laoutides, E, (2007) *Ancient Ritual and the Search of Arcadia*, (σ.20),
https://www.academia.edu/3526129/Anagnostou_Laoutides_E_2007_Ancient_Ritual_and_the_Search_for_Arcadia_From_Vergil_to_Poussin_Transcultural_Studies_2_3_19_53

Πρόσβαση: (03/01/2023).

Εικόνα 6. Nicolas Poussin, *Et in Arcadia Ego (the Arcadian Shepherds)*, 1639, Louvre, Paris

Ο Poussin απεικόνισε στους πίνακές του πολλές εκδοχές με τους βοσκούς της Αρκαδίας. Ο Poussin πάντα επηρεασμένος από την αλληγορία του Βιργιλίου απαρνιέται τους τρόπους απεικόνισης του 17ου αιώνα και στρέφεται πιο πολύ στην απεικόνιση των ειδωλολατρικών ιεροτελεστιών. Στο πίνακα του, καταλαμβάνει χώρο ένας τάφος που περικλείεται από βοσκούς. Ωστόσο, εδώ η φράση *Et in Arcadia Ego* και ο ίδιος πίνακας δεν συνδέονται με τα αρνητικά συναισθήματα και τη θλίψη που φέρνει ο θάνατος αλλά με τον συλλογισμό πως ο θάνατος είναι η προϋπόθεση για την ίδια τη ζωή¹⁸. Στο έργο αυτό, φαίνεται πως η γυναίκα στα δεξιά αντιλαμβάνεται το μήνυμα του τάφου ενώ οι άλλοι βοσκοί προσπαθούν να το κατανοήσουν, ωστόσο τους οδηγεί στην ανακάλυψη του δικού τους μελλοντικού θανάτου. Το τοπίο είναι αποτυπωμένο ως ένα ήρεμο τοπίο χωρίς να προκαλεί συναισθήματα ανησυχίας και η αναπαράσταση γίνεται με αλληγορικό τρόπο.

Η δημιουργία αυτού του έργου δημιουργήθηκε από την ανάγκη του Poussin να ξεφύγει από τις άσχημες πολιτικές συνθήκες της Γαλλίας, όπου τα τοπία απεικονίζονταν με ζοφερό τρόπο.

Η Αρκαδία του Poussin έρχεται εδώ ως ένας ειδυλλιακός κόσμος ή ως ένας κόσμος που έχει τις δυνατότητες να γίνει¹⁹. Η τέχνη του Poussin εδώ λειτουργεί συμβολικά ως μια ελπίδα για τον κόσμο που υποφέρει. Ως προς τη τεχνική, επιλέγει συχνά ο τόπος και ο χρόνος να γίνονται ένα κάτι που έκανε και ο Βιργίλιος.

Τοπία

Μέσα από τη φωτογραφική σειρά, Τοπία, αποτυπώνονται τοπία της Αττικής τα οποία συνδέονται μορφολογικά με το αρκαδικό τοπίο. Τα τοπία της ενότητας βρίσκονται στη περιοχή της Ανατολικής Αττικής και πιο συγκεκριμένα στη περιοχή της Σταμάτας είναι απομακρυσμένα από το κέντρο της Αθήνας και η φύση εδώ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο.

---

¹⁸Anagnostou -Laoutides, E, (2007) *Ancient Ritual and the Search of Arcadia*, (σ.21), Academia, https://www.academia.edu/3526129/Anagnostou_Laoutides_E_2007_Ancient_Ritual_and_the_Search_for_Arcadia_From_Vergil_to_Poussin_Transcultural_Studies_2_3_19_53, Πρόσβαση: (04/01/2023)

¹⁹Anagnostou -Laoutides, E, (2007) *Ancient Ritual and the Search of Arcadia*, (σ.47), https://www.academia.edu/3526129/Anagnostou_Laoutides_E_2007_Ancient_Ritual_and_the_Search_for_Arcadia_From_Vergil_to_Poussin_Transcultural_Studies_2_3_19_53

Η ανάδειξη αυτών των τοπίων επιτυγχάνεται μέσα από τη φωτογραφική αναπαράσταση μικρών λόφων και πεδιάδων που μοιάζουν αχρονικά.

Εικόνα 7. Κατσιάνου Θάλεια, Τοπία, 2022

Ένα από τα βασικά ερωτήματα, είναι πως συνδέονται με το όραμα της Αρκαδίας;

Τα τοπία της σειράς, λειτουργούν ως μέρη που έρχονται να ανακουφίσουν τον θεατή, ο οποίος αντικρίζοντας τα του δημιουργούν ευχάριστα συναισθήματα. Τα τοπία αυτά, μεταμορφώνονται σε μεγάλο βαθμό όπως και το αρκαδικό, σε τοπία αναψυχής προσφέροντας γαλήνη, παρηγοριά και ηρεμία. Ακόμη, στα τοπία της Αττικής δεν απεικονίζονται άνθρωποι με αποτέλεσμα να δίνουν την εντύπωση ότι έχουν προϋπάρξει χρόνια πριν τους ανθρώπους.

Ενότητα Γ

Σύγχρονες Φωτογραφικές Επιρροές

Το μεγαλύτερο φωτογραφικό μέρος της Fay Godwin (1931-2005) αποτελείται από τοπία του Ηνωμένου Βασιλείου και της Σκωτίας. Τα τοπία που θα αναλυθούν αφορούν κυρίως τα τοπία της Σκωτίας που περιλαμβάνονται στο βιβλίο της *Landmarks* που αποτελεί μια αναδρομή όλης της δουλειάς της²⁰ και στο βιβλίο *Remains of Elmet* του Ted Hughes. Αρχικά, ως προς το βιβλίο *Landmarks*, τα τοπία δεν ταξινομούνται με χρονολογική σειρά παρά μόνο θεματική. Δίνουν

---

²⁰Parkin T.,(2011) *Land and Landmarks*, <https://www.onlandscape.co.uk/2011/01/book-review-fay-godwin-land-and-landmarks/>, Πρόσβαση: (04/01/2023)

την αίσθηση ενός γραφικού τοπίου και το χρώμα απουσιάζει σε αυτές τις φωτογραφίες και επίσης αποτυπώνει την ανθρώπινη παρέμβαση στο τοπίο που πραγματεύεται.

Εικόνα 8. Fay Godwin, Hepstonstall, Calder Valley, 1972

Η παραπάνω φωτογραφία περιλαμβάνεται στο βιβλίο *Remains of Elmet*. Το συγκεκριμένο τοπίο όπως κι άλλα τοπία της Godwin αποτέλεσε σημαντική επιρροή για τα ποιήματα του Hughes . Επίσης, η Godwin συχνά χρησιμοποιούσε το φυσικό φως ώστε να αποδώσει ατμόσφαιρα στις φωτογραφίες της όπως φανερώνεται στο παραπάνω τοπίο όπου το φως ξεπροβάλλει.

Εικόνα 9. Fay Godwin, Large white cloud near Bilsington , 1981

Το παραπάνω τοπίο, φανερώνει την πρόθεση της Godwin να αποτυπώσει ένα τοπίο απόλυτα ισορροπημένο και ήρεμο. Ως προς τη σύνθεση, παρατηρείται ότι υφίσταται ισορροπία και αυτό αποδίδεται στο γεγονός ότι όλα είναι σε πλήρη αρμονία μεταξύ τους, δηλαδή το δέντρο βρίσκεται στην άκρη, ο αγρός είναι στο κέντρο και τα σύννεφα βρίσκονται στο πίσω μέρος δημιουργώντας βάθος στη φωτογραφία. Ως αποτέλεσμα, το τοπίο αυτό προσεγγίζει αρκετά μια δομή ενός γραφικού τοπίου με έντονες επιρροές από το κίνημα του Ρομαντισμού. Με λίγα λόγια, λειτουργεί ως μια εικόνα ευχαρίστησης για το μάτι του θεατή.

Τα τοπία μέσα από τη φωτογραφική ματιά της Godwin μεταμορφώνονται σε ένα πικτοριαλιστικό σκηνικό εξυμνώντας την ίδια την φύση και την ομορφιά του τοπίου μέσα σε μια προσεκτική σύνθεση. Με αυτό το τρόπο, δημιουργούσε ένα πλαίσιο παραδόξου ανάμεσα στο ειδυλλιακό τοπίο και των ερωτημάτων που ξεπρόβαλαν δημιουργώντας προβληματισμό και κριτική.

Εικόνα 10. Fay Godwin, Barbary Castle clump, spring , 1974

Οι φωτογραφίες του Πάρι Πετρίδη αφορούν τοπία της ελληνικής επαρχίας όπου κεντρικό θέμα είναι ο δρόμος και συνδέονται με το ίδιο το ταξίδι. Ο Πετρίδης μέσα από τις περιπλανήσεις του στην ενότητα *Notes at the Edge of the Road* (2006), αναδεικνύει τα τοπία που συχνά αγνοούμε μιας αποστασιοποιημένης Ελλάδας, τα οποία συνδέονται με τη γεωγραφία. Όσον αφορά, το τίτλο διαδραματίζει μείζων ρόλο στο έργο αυτό, διότι δίνει την αίσθηση ότι τα τοπία αυτά που απεικονίζονται έχουν τύχει να είναι εκεί και έρχονται σε αντίθεση με το τρόπο που εκπροσωπούνται τα συγκεκριμένα μέρη²¹.

Μέσα από το έργο του δίνει την εντύπωση ότι τα μέρη που επιλέγει πρόκειται για τυχαία σημεία του ταξιδιού του. Όπως αναφέρει ο δρόμος χαρακτηρίζει τη διαδικασία και όχι τις ίδιες τις περιοχές²². Ωστόσο, δεν είναι η πρώτη φορά που διαπραγματεύεται το τοπίο με

---

²¹Petridis, P, (2010) *Notes of the edge of landscape*, Doctoral Thesis, University of Sunderland
https://sure.sunderland.ac.uk/id/eprint/3309/1/Notes_at_the_Edge_of_Landscape.pdf , Πρόσβαση: (10/01/2023)

*

²² *ίδια υποσημείωση

τέτοιο τρόπο. Πριν από αυτή τη φωτογραφική σειρά του, έχει προηγηθεί η πρώτη μονογραφία του *Kath' Odon* (1998) όπου ο δρόμος οδηγεί σε μέρη και ανθρώπους²³.

Το *Notes at the Edge of the Road* ξεκινάει με πρωταγωνιστή το δρόμο όπου το ταξίδι του συνεχίζεται από το *Kath' Odon*. Τα τοπία είναι ερημικά και απομακρυσμένα, απουσιάζουν οι άνθρωποι, όπου τα μόνα έμφυχα όντα είναι τα ζώα, χωρίς να υπόκεινται σε συγκεκριμένο χρόνο.

Εικόνα 11. Πάρις Πετρίδης, Πελοπόννησος, Ελλάδα , 2000

Εικόνα 12. Πάρις Πετρίδης, Πελοπόννησος, Ελλάδα , 2000

---

²³*ίδια υποσημείωση

Επίσης, τα τοπία δίνουν σε μεγάλο βαθμό την αίσθηση της εξορίας. Τα ζώα στις φωτογραφίες, ο τρόπος που κοιτούν και στέκονται δίνουν ακόμη πιο πολύ την εντύπωση της αποστασιοποίησης και λειτουργούν συμβολικά.

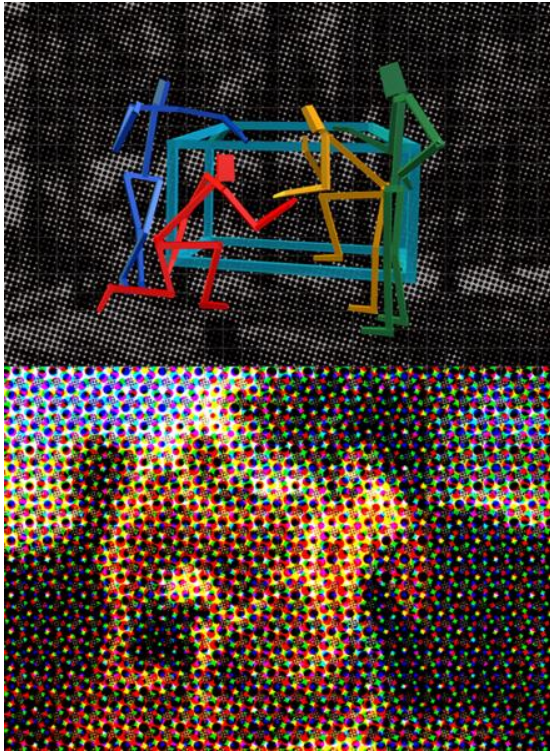

Εικόνα 13. Πάρις Πετρίδης, Θεσσαλία,, Ελλάδα , 2005

Arcadia Project

Το θέμα της Αρκαδίας και του ειδυλλιακού τοπίου έχει απασχολήσει ανά τα χρόνια πολλούς καλλιτέχνες. Πιο συγκεκριμένα, οι καλλιτέχνες Ed Hill και Suzanne Bloom ασχολήθηκαν με το θέμα της Αρκαδίας, μέσα από εγκαταστάσεις, φωτογραφίες και βίντεο. Το Arcadia Project, λειτουργεί ως μια έρευνα σχετική με την ίδια τη φύση και κατ' επέκταση με την παράδοση. Ένα από τα έργα τους είναι το *Et in Arcadia Ego*.

Εικόνα 14. *Rereading Poussin, Et in Arcadia Ego* , 1998

Παίρνοντας ως σημείο αναφοράς το έργο του Poussin δημιουργούν διάφορες αναπαραστάσεις πάνω σε πάνελ. Ακόμη, δημιουργούν εγκαταστάσεις σε τοπία γύρω από το θέμα της Αρκαδίας. Οι εικόνες δείχνουν τους βοσκούς να έχουν περικυκλώσει τον τάφο όπου υπονοείται ότι ο θάνατος συμβαίνει και στην Αρκαδία²⁴.

Εικόνα 15. *The Blue Shepherd, Arcadian Landscape* , 1998

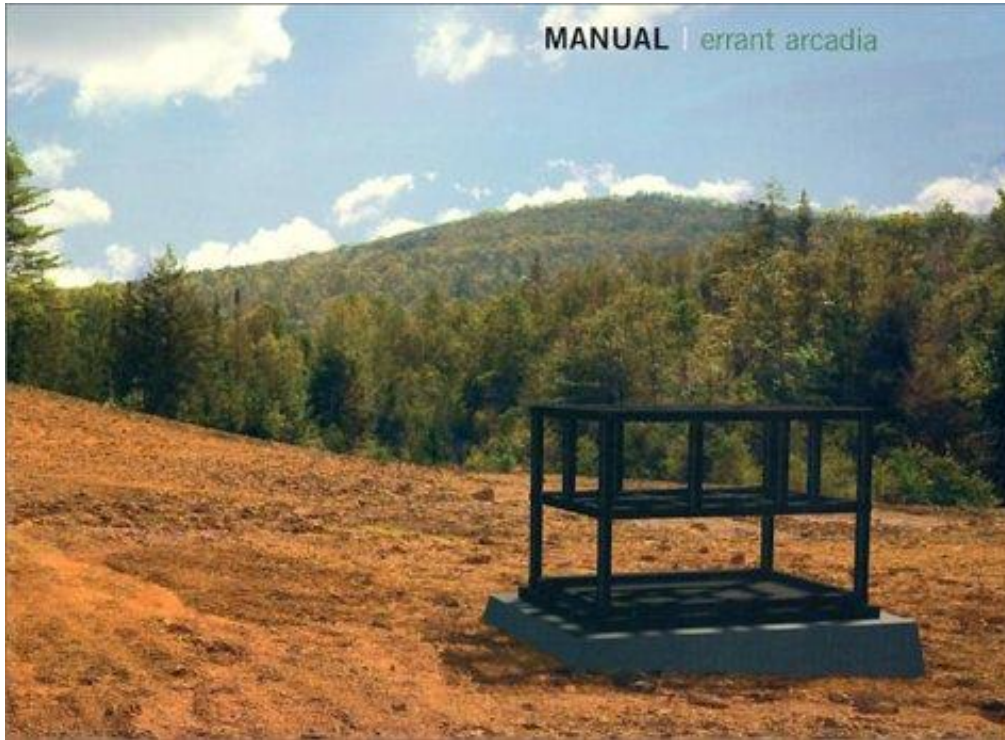
Τα τοπία αυτά δημιουργούν ένα πλαίσιο ερωτημάτων για τον θεατή και δημιουργούν τη μοντέρνα κατά κάποιο τρόπο έκδοση της Αρκαδίας. Εκτός των άλλων, συνδέονται με τον

---

²⁴ Liz Wells, (2011). A North American Place σ.96 *Land Matters*. Routledge.

ίδιο το θάνατο και την αναγέννηση που προσφέρει η ίδια η φύση με τη σειρά της. Τα installations παρουσιάζονταν σε δημόσια μέρη που ήταν εύκολα προσβάσιμα για το κοινό.

Η επόμενη δουλειά τους γύρω από αυτό το θέμα είναι το *Errant Arcadia* (2002), στο οποίο διαπραγματεύονται τοπία που δημιουργούν ευχαρίστηση για τον θεατή, χωρίς ωστόσο να τους λείπει ο προβληματισμός .

Εικόνα 16. *Manual, Errant Landscape, Earle ,Edward W. , 2002*

Εικόνα 17. *The Pastoral Tradition, Arcadian Landscape , 1998*

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Εν κατακλείδι, η παραπάνω μελέτη κινήθηκε σε διάφορους τομείς όπως στο τομέα της ζωγραφικής, φωτογραφίας και του installation. Οι καλλιτέχνες σε κάθε τομέα ξεχωριστά προσέγγισαν το θέμα του τοπίου με διαφορετικό τρόπο και κάποιοι από αυτούς αποτύπωσαν στα έργα τους τα εικονογραφικά χαρακτηριστικά του αρκαδικού τοπίου. Για την μελέτη αυτή χρειάστηκε η έρευνα της ελληνικής καθώς και της αγγλικής βιβλιογραφίας. Κατά συνέπεια, χρησιμοποιήθηκε σε μεγάλο πλαίσιο η ελληνική βιβλιογραφία που αφορούσε κυρίως βιβλία, άρθρα και παράλληλα η αγγλική βιβλιογραφία η οποία αφορούσε άρθρα και διατριβές.

Το τοπίο ως σειρά φωτογραφική αφορά την αποτύπωση τοπίων σε περιοχές της Αττικής που συχνά του αποδίδονται χαρακτηριστικά του αρκαδικού τοπίου αλλά και του άχρονου διότι δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο. Τα βασικά εργαλεία για τη δημιουργία του είναι : η φωτογραφική μηχανή με ένα φακό 18-55mm, το τρίποδο. Η ανεύρεση ακόμη και μελέτη του καιρού για το καλύτερο αποτέλεσμα. Εν τέλει τα τοπία της Αττικής που αποτελούνται από απέραντες πεδιάδες και λόφους μεταμορφώνονται σε τοπία παρηγοριάς, ηρεμίας και γίνονται σχεδόν παραδεισένια χωρίς να έχουν συγκεκριμένη ταυτότητα και χρόνο. Ως αποτέλεσμα, τα τοπία αυτά λειτουργούν ως μέρη που έρχονται έστω για λίγο να απαλλάξουν το θεατή που τα αντικρίζει από τα προβλήματα της καθημερινότητας του και παράλληλα να αγαπήσει την ίδια την φύση και τέλος τον ίδιο τον εαυτό του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Παπαιωάννου, Η., (2014). *Η φωτογραφία του ελληνικού τοπίου*. Εκδόσεις Άγρα.
- Liz Wells, (2011). *Land Matters*. Routledge.
- Σκούφιας Μ. (2018). *Η κρυφή γοητεία της τοπιογραφίας*. Ανακτήθηκε από <https://www.skoufias.com/texts/i-krifi-goiteia-tis-topiografias>
- Σταθάτος Γ. (1996). *Η επινόηση του ελληνικού τοπίου*. Ανακτήθηκε από <https://www.stathatos.net/sites/default/files/texts/237.i-epinoisi-toy-topioy-elliniko-topio-kai-elliniki-fotografia.stathatos.net.1976600827.pdf>

- Σταθάτος Γ. (1996). (Επ. Κ. Μανωλίδης, Θ. Καναρέλης). *Η διεκδίκηση της υπαίθρου*, Εκδόσεις Ινδίκτος, <https://www.photoencounters.gr/sites/default/files/lectures/2008/218-lecture.anthropos-topio-sti-syghroni-elliniki-fotografia.pdf>
- Anagnostou -Laoutides, E. (2007) *Ancient Ritual and the Search of Arcadia*, , Academia, ανακτήθηκε από https://www.academia.edu/3526129/Anagnostou_Laoutides_E_2007_Ancient_Ritual_and_the_Search_for_Arcadia_From_Vergil_to_Poussin_Transcultural_Studies_2_3_19_53
- Bate, D. (2009) *Photography*. Berg, Oxford. Ανακτήθηκε από https://www.wapja.com.au/images/Document_Resources/2009_David_Bate_Photography_The_Key_Concepts.pdf
- Brace L.(2019). *Fallacies of hope: contesting narratives of abolition in Turner's Slave Ship*. Atlantic Studies, Taylor Francis Online. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.1080/14788810.2019.1669419>
- Dowie M. *The Myth of a Wilderness Without Humans*. (2019). The Mit Press Reader. Ανακτήθηκε από <https://thereader.mitpress.mit.edu/the-myth-of-a-wilderness-without-humans/>
- Kwa C.(2007). *Alexander von Humboldt's invention of the natural landscape*. The European Legacy, Volume 10 – Issue 2. Taylor Francis Online. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.1080/1084877052000330084>
- Lloyd T.(2019). *The Hay Wain: Idyllic English Country in the Thrones of Industrialization*, Singulart – Magazine. Ανακτήθηκε από <https://blog.singulart.com/en/2019/08/29/the-hay-wain-idyllic-english-country-in-the-thrones-of-industrialization/>
- Mcardle J.(2018). *February 17: Passage*. On this date in photography. Ανακτήθηκε από <https://onthisdateinphotography.com/2018/02/17/february-17-passage/>
- O' Brien. (2012). *Fay Godwin – a subtle eye*. When curiosity threatens. Ανακτήθηκε από <https://whencuriositythreatens.wordpress.com/2012/02/24/fay-godwin-a-subtle-eye/>
- Parkin T. (2011). *Land and Landmarks- Fay Godwin*. On Landscape. Ανακτήθηκε από <https://www.onlandscape.co.uk/2011/01/book-review-fay-godwin-land-and-landmarks/>
- Parkin T. (2011). *Fay Godwin*. On Landscape. Ανακτήθηκε από <https://www.onlandscape.co.uk/2011/01/master-photographer-fay-godwin/>

- Petridis P. (2010). *Notes at the Edge of Landscape*. University of Sunderland. Ανακτήθηκε από https://sure.sunderland.ac.uk/id/eprint/3309/1/Notes_at_the_Edge_of_Landscape.pdf
- Rempfort E. (2020). *Edward Gordon Craig and W.B. Yeats*, Irish Studies Volume 28- Issue 1. Taylor Francis Online. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.1080/09670882.2020.1714836>
- Robbins N.(2021). *John Constable , Luke Howard, and the Aesthetics of Climate*, The Art Bulletin Volume 103. Taylor Francis Online. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.1080/00043079.2021.1847578>
- Stewart S. (2011). “ *The Eye it Cannot Choose but See*”: *Dorothy Wordsworth, John Constable, and the Plein- Air Sketch*. English Studies. Taylor Francis Online. Ανακτήθηκε από <https://doi.org/10.1080/0013838X.2011.574031>
- Thornes J. E. (1999). *John Constable's Skies*. The University of Birmingham. Ανακτήθηκε από https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=gbEIMV-jhzQC&oi=fnd&pg=PA8&dq=John+Constable+&ots=BCTqhVC5tE&sig=Ae_SYRbYA4_66mQ95CI83AM101Q&redir_esc=y#v=onepage&q=John%20Constable&f=false
- Wilson M. *J.M.W Turner, Snow Storm, Khan Academy*. Ανακτήθηκε από <https://www.khanacademy.org/humanities/becoming-modern/romanticism/england-constable-turner/a/j-m-w-turner-snow-storm>
- Artble. *The Arcadian Shepherds*. Ανακτήθηκε από https://www.artble.com/artists/nicolas_poussin/paintings/the_arcadian_shepherds
- Manual – *Artists' portofolio site of Ed Hill and Suzanne Bloom. Arcadia*. Ανακτήθηκε από <https://www.manualart.net/arcadia/>

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

- Εικόνα 1:John Constable (1821) . Ανακτήθηκε από <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/0013838X.2011.574031>
- Εικόνα 2 :John Constable(1820). Ανακτήθηκε από <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00043079.2021.1847578>
- Εικόνα 3 :John Constable(1820). Ανακτήθηκε από <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00043079.2021.1847578>

- Εικόνα 4 :J. M. W. Turner (1840). Ανακτήθηκε από ΤΑΤΕ, <https://www.tate.org.uk/tate-etc/issue-50-autumn-2020/winsome-pinnock-jmw-turner-slave-ship>
- Εικόνα 5 :J. M. W. Turner (1842). Ανακτήθηκε από <https://www.khanacademy.org/humanities/becoming-modern/romanticism/england-constable-turner/a/j-m-w-turner-snow-storm>
- Εικόνα 6 : Nicolas Poussin (1639). Ανακτήθηκε από artnet, <https://www.artnet.com/artists/nicolas-poussin/et-in-arcadia-ego-KNcyhYoO1k0SJG0v6qXpjQ2>
- Εικόνα 7 : Κατσιάνου Θάλεια, προσωπικό αρχείο
- Εικόνα 8 : Fay Godwin (1972). Ανακτήθηκε από British Council – Visual Arts. Out of Britain, <http://visualarts.britishcouncil.org/collection/artists/godwin-fay-1931/object/hepstonstall-godwin-1972-remains-of-helmet-the-calder-valley-p4287/objects/all/initial/g/page/1>
- Εικόνα 9 : Fay Godwin. (1981). Συλλογή από The British Library. Ανακτήθηκε από Surface View, <https://www.surfaceview.co.uk/the-british-library/bli0067>
- Εικόνα 10 : Fay Godwin. (1974). Συλλογή από The British Library. Ανακτήθηκε από Surface View, <https://www.surfaceview.co.uk/the-british-library/bli0070>
- Εικόνα 11 : Πάρις Πετρίδης. (2000). Notes at the Edge of the Road. Ανακτήθηκε από <https://www.parispetridis.com/photo.php?m=b&id=p3&p=p3p8>
- Εικόνα 12 : Πάρις Πετρίδης. (2000). Notes at the Edge of the Road. Ανακτήθηκε από <https://www.parispetridis.com/photo.php?m=b&id=p3&p=p3p4>
- Εικόνα 13 : Πάρις Πετρίδης. (2005). Notes at the Edge of the Road. Ανακτήθηκε από <https://www.parispetridis.com/photo.php?m=b&id=p3&p=p3p22>
- Εικόνα 14 : Ed Hill και Suzanne Bloom. (1998). Ανακτήθηκε από το Manual στη συλλογή Et in Arcadia Ego, <https://www.manualart.net/rereading-poussin/>
- Εικόνα 15 : Ed Hill και Suzanne Bloom. (1998). Ανακτήθηκε από το Manual στη συλλογή Arcadian Landscape, <https://www.manualart.net/the-blue-shepherd/>
- Εικόνα 16 : Ed Hill και Suzanne Bloom. (2002). Ανακτήθηκε από Amazon <https://www.amazon.com/Manual-Arcadia-Edward-W-Earle/dp/0967439515>
- Εικόνα 17 : Ed Hill και Suzanne Bloom. (1998). Ανακτήθηκε από το Manual στη συλλογή Arcadian Landscape, <https://www.manualart.net/the-pastoral-tradition/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΙΚΟΝΩΝ << ΤΟΠΙΑ >>

